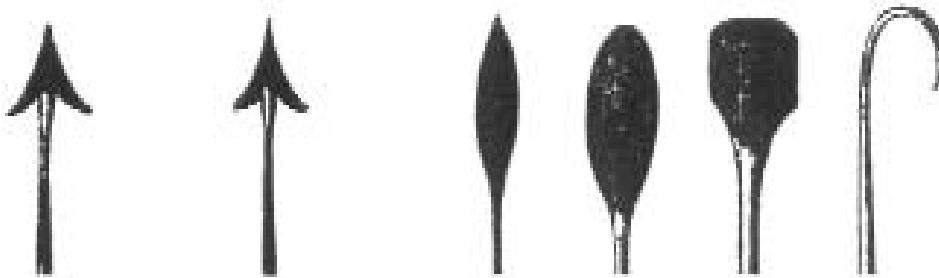

Síðustu hvalveiðimennirnir í Norður -Atlantshafi.

Síðustu hvalveiðimen-
nirnir Norður -
Atlantshafi.

Claude Paquet

CLAUDE PAQUET

"Mikill fjöldi hvalveiðimanna kemur frá Azoreyjum þar sem skipin frá Nantucket leggja akkeri til að íhuga áhafnirnar með öflugum bændum á þessum klettseyjum ... við vitum ekki hvers vegna, en það er meðal eyjamanna að bestu hvalveiðimennirnir eru fengnir til starfa. "

(Hermann Melville, Moby Dick, 1851)

Klukkan sex að morgni, dögun er að bresta, ég fer yfir bryggjuna. Tveir menn fara sömu ferðina í gagnstæða átt, við förum framhjá hvor öðrum. Ritual "bomdia" skiptast á með brosi. Aðeins hundar virðast virkilega virkir og leita óþreytandi að fæðu með trýnið milli lappanna.

Klukkan sjö, sólin rís við sjóndeildarhringinn. Við erum nú meira en tíu okkar að ganga um og spjalla rólega. Maður með hvít skegg á veðruðu andliti horfir á mig með djúpgrænu augun. Skyndilega springur skoteldur. Það er almenn gleði, við klappum hvert á annað á bakið, við tökumst í hendur, það er næstum veisla. Farið verður í hvalveiðar á morgun. Útsýnin kom auga á nokkra kílómetra frá ströndinni. Siglunarhvalbáturinn er sjósettur. Það er hávaði, nema ég, ég bíð enn.

Sá gamli, óskertur, ósjálfbjarga, horfir á mig og tekur síðasta blástur úr eilífri rassinum. Hér er hann hinn virtasti maður, hann er kallaður "meistarinn", meistarinn. Yfir fjörutíu ára veiðireynsla. Við búumst við meira en hann í bátnum. Með því að leggja aðra höndina á skrokkinn, gerir hann merki krossins með hinni, horfir aftur á mig og kinkar kolli; Svo ég mun líka taka þátt í veiðinni.

Eg fer um borð og hrynur af taugaveiklun í botni hvalbátsins sem mun leiða okkur í næstum hálfan kílómetra frá sæðihvalinum. Nú er næstum hugleiðsla þögn sett upp, héðan í frá verður bendingin tungumál. Við yfirgefum höfnina í Horta, höfuðborg eyjunnar Faial á eyjunum Azores, hópur eyja sem týndist í Norður -Atlantshafi, næstum miðju heimsins. Þessar eyjar af eldfjallabasalti eru álög náttúrunnar svo mikið er allt gegnsýrt af leyndardómum; töfrum hættir þar sem lífi hefur verið haldið við í hreinleika forfeðra hefða og þar sem náttúran hefur varðveitt alla töfra sína.

Síðan 1832 hafa Azorear alltaf veiðst á mikilli sæðihvalinum samkvæmt sömu aðferð, sem lærði af Baskum og líkist miklu frekar kapphlaupi en veiði. Þú verður að ná sæðishvalinum með því að renna á milli öldna og öldna sem brjóta í Norður -Atlantshafi, lyfta mastrinu í armlengd, lyfta seglinu, nálgast það hljóðlega, skjóta kothvalinum í lungun og láta draga þig og kastaðist um af skrímslinu, sannkallaðri vatnsrodeói, þar til algjört klárast. Og umfram allt að komast á undan hinum hvalveiðimönnum frá hinum eyjunum, einnig í leit að hvalfiskinum. Veiðar því mjög frábrugðnar þeim sem gerðar voru af japönsku, norsku og rússnesku hvalveiðistöðunum sem þökk sé háþróaðri tækni einoka þessa iðju nánast algjörlega, en engu að síður er hún í viðskiptabanni.

Sögulega hófust hvalveiðar á Azoreyjum árið 1760. Bandaríkjamenn kynntu það sem lærðu tæknina af Nattick indíána. Á einu ári varð eyjaklasi eyjanna mikilvægasta viðkomustaður, framboð og veiðisvæði fyrir meira en sextíu hvalveiðimenn í leit að hvaldýrum. Vegna erlendrar einokunar var hvalveiðaveiðarnar í raun

aldrei arðbærar fyrir eyjamenn. Ekki tókst að keppa við þessa veiðibraut, Azorear þróuðu því hagkvæmari bátategund.

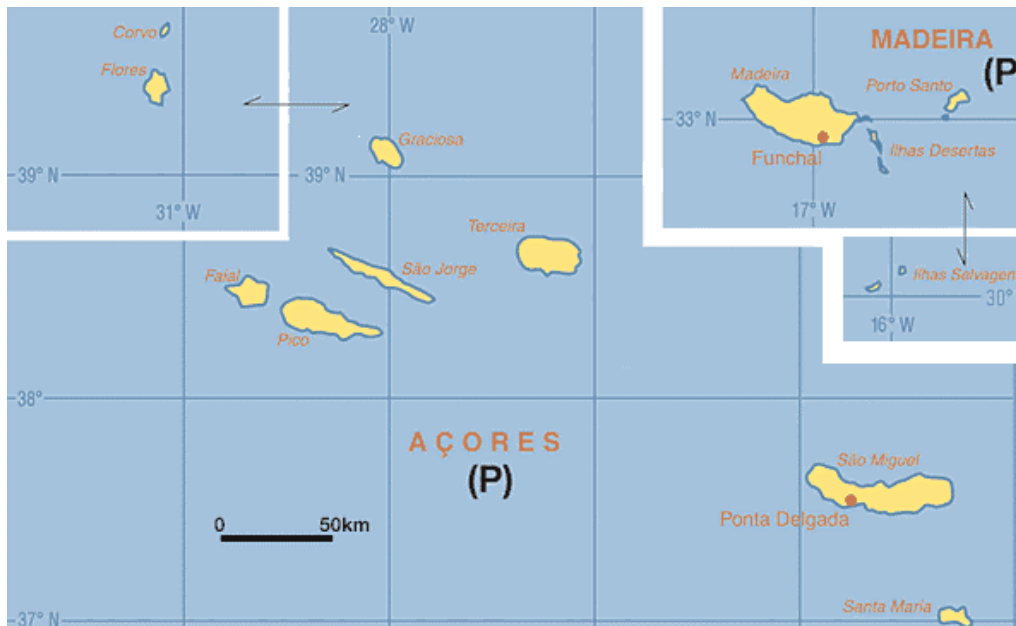
Árið 1894 smíðaði íbúi á eyjunni Pico, sem heitir

Marchello, fyrsta dæmigerða veiðibát eyjaklasans, meistaraverk sem sameinar fagurfræði og notagildi.

"Þetta er fullkomnasta vatnsbátur til að sigla til sjós," skrifar haffræðingurinn Robert Clarke. Tíu til tólf metra langur, með

gaffavæng og fokk, er hægt að róa á hvalveiðibátum frá Azorean. Það er sannkölluð tour de force því hún er fimm metrar. Sjö menn

sitja um borð, þar á meðal "skipstjórinn" að aftan, sem hefur það hlutverk að stýra bátnum og stjórna línunni, en fremsti róðurinn virkar einnig sem harpónari. Þessir veiðimenn eru stuttir og gríðarlegir eins og sement blokkir og eru síðustu lifandi vitni frábærrar tíma sem var bakgrunnur hins fræga Moby Dick Hermanns Melville.

Sviðsmynd veiða er alltaf sú sama. Á sumrin koma útstöðvar fyrir í útsýnisstöðvum meðfram ströndinni og skanna hafið til að koma auga á komu skóla af hvalhvalum. Þessar útsýnisstaðir hafa

ótrúlega sjónskerpu og eru að mestu reyndir fyrrverandi veiðimenn. Þeir geta frá útsýnisstað sínum komið auga á vatnsfuglinn sem er næstum þrjátíu kílómetra í burtu á heiðskírurum degi og getur jafnvel ákvarðað stærð tegunda út frá vatnsmagni í þessum gosbrunni. Um leið og hvalur er staðsettur ræsir varðstöðin skoteldi eins og á hátíðisdegi til að vara þorpsbúa við. Veiðimennirnir þjóta á hvalveiðibátum sem dreginn er af "lan-cha", vélbáti, að veiðisvæðinu. Einu nýjungarnar nútímans sem kynntar voru voru vélbáturinn og útvarpssíminn. Í um 300 metra fjarlægð frá dýrinu er seglinu lyft, veiðin hefst milli rússíbana Atlantshafsins. Standandi við bogann á bátnum, bíður hinn harðsnúni harpónari eftir rétta horninu til að kasta fimm til sex feta löngu spjótinu sínu með þríhyrningslaga punkti. Hinn slasaði kálhvalur kafar á svo ógnvekjandi hraða að úða verður línunni svo ekki kvikni

Armacoes Baleeiras Reunidas Ltd. á eyjunni Pico. Vopnaðir með löngum, beittum spaða, skera slátrararnir upp stórar beikonstrimlar sem teknir eru í ofninn til að fjarlægja olíuna. Undir áhrifum hita breytist beikonið í katlunum í olíu. Álverið hellir síðan olíunni í vatn til að kæla olíuna og hreinsar hana : sérþyngd olíunnar er lægri en vatns, hún svífur á yfirborðinu á meðan óhreinindin sökkva til botns. Því er síðan hellt í sigti og síðan sett í tunnur. Aðrir starfsmenn vinna að því að afmarka efri kjálka hvalbura eða safna filabeinstönnum sáðhvalsins.

Nóttin rennur upp, kaffihúsið lifnar við. Veiði dagsins er tekin upp og niður og allir hafa sínar athugasemdir. Gufa af "aguardiente" ilmar loftið. Klukkan átta ræðum við hart, klukkan tíu föllum við eins og flugur undir áhrifum þessa fljótandi skordýraeiturs. Og það er gott, við getum ekki lifað með hugmyndinni um dauðann tuttugu og fjórar klukkustundir á dag. Þannig að við verðum að gleyma hæt-tunni, gleyma hundrað og tuttugu vinum sem dóu í veiðinni frá upphafi. Gleymdu því að á morgun byrjar það aftur ... kannski.

(skýrsla birt í Montreal dagblaðinu Le Devoir 13. mars 1981)

í henni. Ovíst bardagi í tíu tíma er rétt hafinn. Ef það eru nokkrir sigrar, þá eru jafn margir ósigrar. Stundum kafar kælingshvalurinn til að kafa áður en harpulinn kastar og hverfur í djúp hafsins. Í annað skiptið verður að klippa reipið eftir átta tíma baráttu eftir skipun skipstjórans vegna þess að harpun gat ekki lungu hvalfuglsins. Oft förum við þreytt og tómhent til hafnar undir aug-naráði kvíðandi kvenna sem bíða eftir að sjá eiginmenn sína eða syni þeirra snerta landið ómeiddur.

Lík hvítuglsins er dregið með vélbátum að verksmiðjunni

Hvalfuglar og menn.

Hvalveiðar og afurðir þeirra úr kjöti, fitu og beinum eru kjarninn í sögu okkar. Í upphafi voru sjóveiðar aðallega eign inúíta og byggðu á fimm tegundum: hvalnum, narhvalnum, hvalfuglinum, rostungnum og selinum. Inúítar dvöldu meðfram ströndinni til að veiða seli og hvali sem þeir bráðvantuðu. Hratt kjöt sela og rostunga var þeim nauðsynlegt til að næra sig og gefa hundapakkana; húðina til að búa til langa kajaka sína og vatnsheldu stígvél, ól og festingar. Úr hvalnum notuðu þeir, auk olíu og kjöts, föstu beinin sem þeir skáru úr sóla fyrir skauta hundasleða sinna. Hinn hávaxni beinagrind hvalanna var notuð sem ramma fyrir húsin og kálið var notað við framleiðslu á netum og bogum og örvum.

Milli 12. og 14. aldar stunduðu Les Basques hvalveiðar meðfram ströndinni milli Bayonne og Bilbao. Biarritz var í þrjár aldir mikilvægasta höfn fyrir baskneska hvalveiðimenn. Baskar hvöttu til velgengni þeirra og aukins framboðs og eftirspurnar og byrjuðu að stunda hvali á úthöfunum og sigldu þannig norður á strönd Evrópu til að ná til Íslands árið 1412 (Ruspoli). Í snertingu við eyjabúa Víkinga og sögur þeirra lærðu þeir vissulega um tilvist goðsagnakennds lands, Vinland, þar sem hvalirnir myndu leita skjóls. Frá Íslandi til Ameríku er aðeins eitt auðvelt skref fyrir þessa vana sjó-

menn. Samkvæmt sögulega viðurkenndum gögnum fluttu víkingar (norraenir) frá Skandinavíu á 9. öld til Íslands og Grænlands og héldu síðan könnunum sínum vestur til að komast að Labradorströndinni og eyjunni Earth-New. Fyrst um sinn og þar til annað er sannað væri Helluland Baffin Land og Markland Labrador. Baffinland veitti fegursta fuglinn fyrir fálda, þ.e. hvíta haukinn á meðan Labrador útvegaði timburið sem þeir þurftu. Vinland væri staðsett í Anse-aux-Meadows (Nýfundnalandi) þar sem Leif Eriksson, sonur hins fræga Eiríks rauða, hefði stofnað, um árið 1000, litla verslunar nýlendu sem kallast Leifsbudir, í hjarta svæðis sem er viðurkennt sem afkastamikið. hjá hvölum og þorski.

Sumir sagnfræðingar halda að Baskar, eftir að víkingarnir hefðu einnig "uppgötvað" Ameríku fyrir Kristófer Kólbumbus og hefðu haldið þessari uppgötvun leyndri, vilja verja einokun sína á þorskveiðum og hvalveiðum. Baskneskir sjómenn voru hvorki landkönnuðir í þjónustu ríkisins né landnámsmenn heldur fiskimenn sem stunduðu verslunarstörf og þess vegna er mikilvægt að halda farsælum siglingaleiðum leyndum. (Jean-Pierre Proulx, 1986)

Um 1526 fóru nokkrir tugir skipa frá Baskalandi til að veiða hvali við Persaflóa og ósa St. Lawrence þegar þeir fluttu á milli júní og ágúst. Við strendur Labrador og Nýfundnlands, í átt að Belle-Isle sundi, hafa fornleifafræðingar grafið upp leifar sem sýna fram á tilvist baskískra ofna til meðhöndlunar á "ballain" olíu. Baskarnir héldu áfram að rannsaka norðurströnd St. Lawrence, en þeir komu til að veiða hvali í Mingan -eyjaklasanum, frá 1550. Greifinn af Puyjalon benti á, í lok 19. aldar, í dagbók sinni, mannvirkin. af múrverkum meðan fornleifauppgröftur sem René Lévesque tók að sér á áttunda áratugnum staðfesti notkun baska á Nle Nue og Île du Havre de Mingan. Île aux Basques á suðurströnd árið miklu varð á árunum 1580 til 1860 mikilvægasta miðstöðin til meðferðar á hval- og selolíu. Île aux Basques á suðurströndinni, með Les Escoumains og Tadoussac við mynni Saguenay við norðurströndina, mynduðu afkastamestu hvalveiðiþríhyrning sjós innan við kanadísku ströndina.

Á meðan Normannar, Bretar og Rochelois áttu 50 til 100 tonn skip, notuðu Baskarnir 200 til 400 tonna hjólhýsi sem voru í 40 til 70 manna áhöfn. Um borð voru á milli þriggja og sex fiskibáta (þorskur) eða hvalveiðibáta sem voru tuttugu eða þrjátíu fet á lengd, með flatan botn og útbrúnar brúnir, notaðir við störf áhafnarinnar. Forfeðranna tækni sem þeir þróuðu stóð 1980. Einu sinni, bletta cetacean, hvalveiðar bát, 8m, 30c lengi eftir 1m, 80c breiður og áhöfn þess: fimm Hásetar, sem rórmann og harpooner, stýrir sigla í átt að bráð. 200 metra frá dýrið, seglið er lækkað og rónarnir taka við þar til harponinn getur staðið sig. Eftir fyrsta höggið sem stingur í lungun er seinni harpunni skotið af stað með bauju sem hægir á köfuninni og þreytir dýrið. Við hverja hækkun er hvalurinn sleginn aftur með píla og spjótum þar til dauðinn kemur. Flutt aftur til lands, hvalurinn er slátrað og beikon sett í ofni þar sem brædda fitan er safnað, síðan var hún er hellt í fínu sigti og olían er sett í tunnur. (Belanger, 1971)

Auk þess að byggja upp ofna til að framleiða olíu, reistu þeir vinnupalla þar fyrir þurrkun þorsks eftir sólarljós. Baskar voru meðal þeirra fyrstu til að skiptast iðnað í staðinn fyrir furs að franska hattarsífelld krafist. Til að gera þetta, þeir flytja hundruð málmhluti frá Evrópu: hnifar, axir, katlarnir, en einnig glerperlur og fatnaði. Í fyrstu, Baskar meðhöndluð cordially með Eskimos. En árið 1610, mannránum konu Eskimo höfðingi, eins og í Trójustríðið, eld til duftið. Allan öld, Baskar þurfti að verja sig og armur skipin gegn innrás af Eskimóa. Á hinn bóginn, samskipti haldist vingjarnlegur við Amerindians þótt faðir Lejeune skýrslur sem ungur Basque var borðað af þeim á meðan hungursneyð. Svo um 1636, stríðið milli Spánar og Frakklands leiddi til löghaldi á basknesku skipa og áhafna. Hollendingar tók tækifæri til að ráða Basques til að læra listina að hvalveiðar. Í örfáum árum öflug Noordsche Companie d'Hollande hafði einkarétt á veiði á Grænlandi og Spitsbergen. Amsterdam verður mikilvægasta evrópskum markaði fyrir olíu og hvalskíði. Árið 1685 höfðu Baskaland aðeins 721 reynda sjómenn, styrkur aðeins 18 skipa. Síðan um 1700 yfirgaf meirihluti Baska og annarra hvalveiðimanna St. Lawrenceflóa og fylgdu hjörðum hvala sem nú

eru einbeittir á Grænlandi. (Frenette, 1996; Bélanger, 1971). Í kjölfarið fylgdu hvalveiðimenn leiðunum sem hvalirnir hafa rakið í flutningsferð sinni, sem fékk Yvan T Sanderson til að segja : með því að elta hvalinn uppgötvaðu vestur og sigruðu plánetuna.

Um 1688 mæltu sendimenn frá Englandskonungi, sem komu til Ameríku til að rannsaka efnahagslegar aðstæður í bandarísku nýlendunum, í kjölfar fækkunar á stofni bevers og annarra ofnýttar loðdýra, til að gera hvalveiðar að efnahagsvél austurstrandaríkjanna. . Hvalolía var í raun eina orkugjafinn sem til var til að lýsa heimili og borgir Ameríku þá í fullri þenslu. Árið 1748 urðu hvalveiðar og olíuviðskipti öflugur þáttur í bandarískum hagvexti og hjarta þessa blómstrandi fyrirtækis var staðsett í Nantucket, eyju við Cape Cod sem hvatti hinn fræga Moby Dick, Herman Melville. (Williams, 1988), bandarískir veiðimenn elskuðu að horfast í augu við harðstjóra hafsins, kaskalhvalinn sem trúarhópur Quakers lýsir sem illum Levíatan Biblíunnar. Samt sem áður bjó þessi mikli djöfull, að hans mesta óheppni, yfir áður óþekktum auðæfum eins og flabeinstönnum, ambergris sem mjög eftirsóttar eru af ilmvatni og spermaceti eða hvalhvítu, sem kertaframleiðendur hafa líka ágirnast. (Cazeils, 2000) Reyndar gefur hvalhvítur fallegan loga skýrasta og bjartasta af öllum og frægð hans fór um allan heim á met tíma meðan snyrtivöru iðnaðurinn uppgötvaði mýkjandi ilm af ljósbrúnkorni kálhvala og sérstaklega gífurlegan kraft þess til að laga náttúrulegt kjarni.

Hvalurinn var að verða mjög eftirsóttur þegar iðnrekendur þróuðu nýjar viðskiptaafurðir. Stríðið milli Hollands og Englands um 1780 varð banvænt högg fyrir hvalveiðar í báðum löndum og gerði Bandaríkjamönnum kleift að taka völdin aftur á móti. Stórir oliukaupmenn hagnast mjög á nýjungum sem kaupmenn koma á markað. Árið 1850 starfaði hvalveiðifloti meira en 70.000 manns. Stóra hvalveiðitímabilinu, þar sem 80% dýranna voru veidd af bandarískum hvalveiðimönnum, lauk um 1900 (McHugh, 1974)

Hvalfita þjónaði sem krydd og var notuð til steikingar. Lifrin og tun-

gan voru mest elskuð og borðuð steikt. Kjötið var notað sem dýrafóður. Ólían gerði gott smurefni fyrir úrbúnað og aðra mótora, auk þess að framleiða framúrskarandi sápu og aðrar vörur, þar á meðal varalitir og aðrar snyrtivörur, nítróglýserín, litarefni, prentblek, skordýraeitur osfrv. . Bein, leður og sérstaklega baleen eru einnig notuð til að búa til fjölda ýmissa hluta; hvalslimurinn, 5 til 6 fet á lengd, var breytt í golfpoka. Svo mikið að við getum einu sinni talað um hvalatímabil eins og olíu í dag, þar sem heimsveldi mynduðust á bakinu.

Hugsaðu um fyrirtæki kerta, framleiðendur moskus, lyf, regnhlífir, bursta, korsett, hnappa og fleira listrænt, fílabeinhöggvara kálhvala og hornskera.

Að þessu leyti er Japan þó undantekning. Þó að á Vesturlöndum, þrátt fyrir nokkrar kynningarherferðir, sé hvalakjöt varla neytt í Evrópu og Ameríku, nema ef skortur er á nautakjöti eins og í Englandi 1947. Aðeins norska fyrirtækinu Kosmos tókst að búa til markað fyrir það. í formi dýrafóðurs. Bláhvalurinn var útrýmdur til að fæða hunda og ketti. Það er öðruvísi í Japan þar sem matarvenjur sem beinast að sjávarfangi gefa hvalkjöti einstakt og mjög vel metið matvæli sem kemur í stað neyslu nautakjöts.

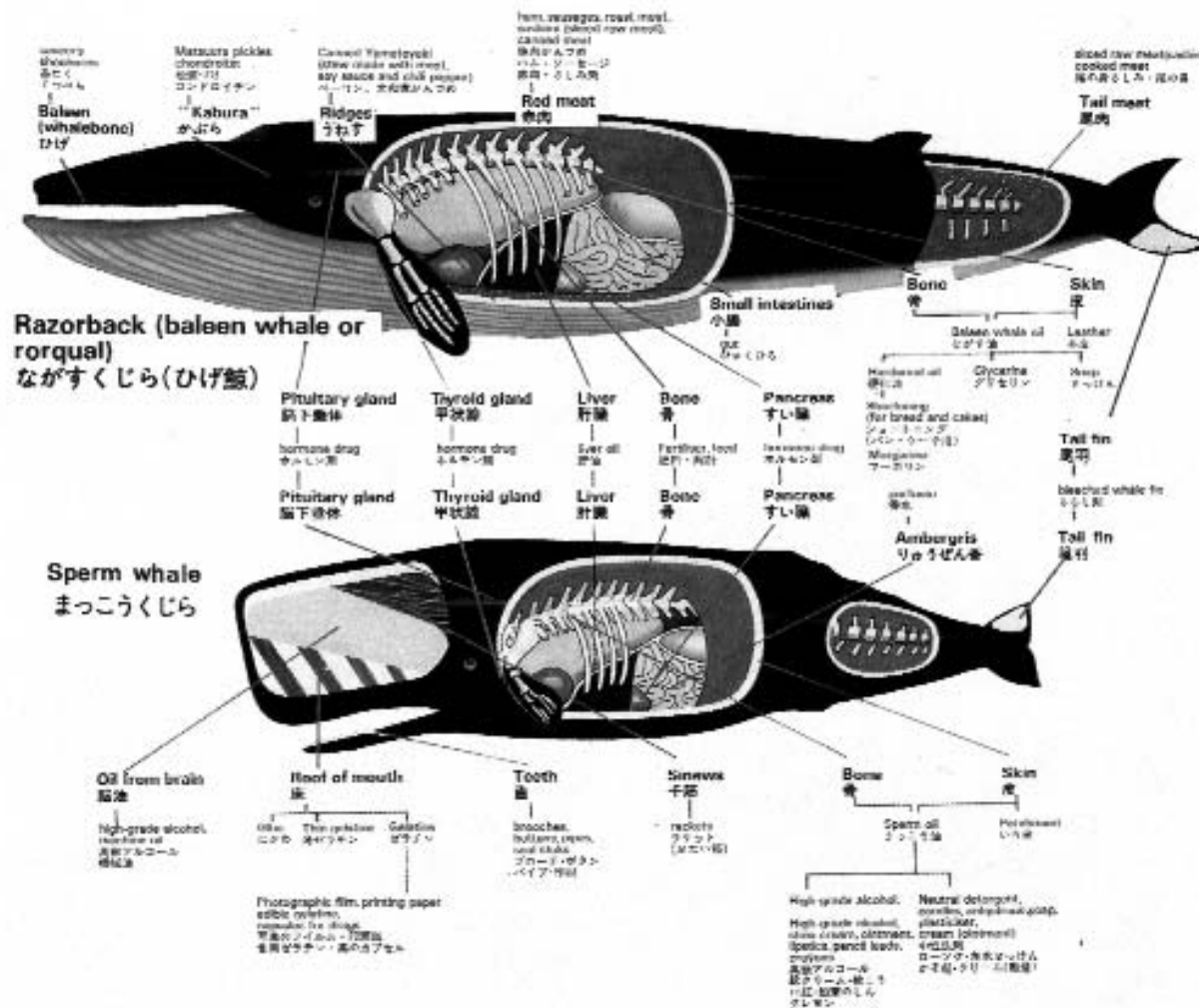
Allir hlutar hvalsins eru notaðir og étnir, Japanir sóa engu. Onony, dýrindis kjöt úr rötargrunni, er aðallega notað í hakkað sashimi og borðað hrátt. Akaniku, rautt kjöt að aftan og kvið er notað til að grilla eða umbreytt í skinku og pylsur blandaðar munaniku (bringu) og aburasunoko (uggum) Ein og sunoko, kjöt og fitu úr filunum milli

kjálka og maga mynda hvalbeikonið.

Fitusýrurnar í olíunni mynda smjörlíki. Að lokum eru kohige (gúmmí), fukiwata (lungu), kyakuhiro (smáþörmum), mamawata (nýru), tak-eri (typpi) og kaburabone (nefbrjósk) frábærir niðurskurðir og diskar. (Itabashi, 1986)

Það var kaldhæðnislegt að það var uppgötvun olíu árið 1851 sem bjargaði hvalnum frá algjörru útrýmingu. Smám saman skipt um hvalolíu sem eldsneyti, jarðolíu, aðallega steinolíu, hófst nýtt tímabil. Hvalolíuverð lækkaði á meðan rek-

strarkostnaður hækkaði. Hver af öðrum var hvalveiðimönnum úthlutað öðrum fyrirtækjum eða þeim einfaldlega hent. Endurvakning veiða á tuttugustu öld samsvarar uppfinningu harpusbyssunnar og sprengihöfuðsins af Norðmanninum Swend Foyn og umfram allt útliti verksmiðjuskipa með halla skábrautum að aftan sem leyfti útrás hins mikla sjógardins í öllum norðurheimskauts- og suðurheimshö-

funum. Slíkt verksmiðjuskip gæti séð um meira en 2.000 hvali í einni veiðiferð. Frá þeim degi varð Noregur mikilvægur leikmaður og innan fárra ára stofnuðu veiðistöðvar um allan heim. Strax árið 1913 hringdi læknirinn Charcot í viðvörun og fordæmdi opinberlega blygðunarleysi hvalveiða og krafðist þess að fljótlega yrði undirritað alþjóðlegt samkomulag til að tryggja vernd ungra kálfa og koma á verndarsvæðum. (Cazeils, 2000)

Reynslan af fyrri heimsstyrjöldinni sýndi fram á að fituframboð var Achilles -hæl Þýskalands. Hitler skildi lexíuna og tilkynnti árið 1933 að hann ætlaði að byggja hvalveiðiflota. Öll bakarí og veitingastaðir voru neyddir árið 1935 til að nota smjörlíki sem innihélt hvalolíu. Þessi fyrirskipun sýndi greinilega að nasista Þýskaland var að stofna stríðsbúskap.

Í síðari heimsstyrjöldinni jókst þörfin fyrir hvalolíu gífurlega, ekki aðeins til að bæta upp skort á jurta fitu heldur sérstaklega vegna þess að hvalolía er nauðsynleg til framleiðslu á sprengiefni nitroglycerin í greininni. Árið 1938, metár, voru 55.000 hvalveiðar drepnir. Frammi fyrir því að tilkynnt var um slátrun, var stofnuð alþjóðleg hvalveiðiráð 1946, það er í raun hvalveiðiklúbbur sem hefur það að markmiði að endurreisa hvalveiðarnar sem verða alvarlega fyrir áhrifum af seinni heimsstyrjöldinni. Í mörg ár hunsaði þessi framkvæmdastjórn ráð frá eigin vísindalegum ráðgjöfum um hættu á útrýmingu hvala á meðan lönd eins og Ísland, Noregur, Sovétríkin og Japan hunsuðu saklausar refsiaðgerðir sem samtök án valds hafa ákveðið. Það var ekki fyrr en 1986, undir þrýstingi stjórnvalda í auknum mæli vegna þess að íbúar þeirra voru betur upplýstir, að greiðslustöðvun bannaði veiðar í atvinnuskyni á stórum hvalfuglum.

Frá upphafi var framkvæmdastjórnin undir áhrifum af efna-hagslegum sjónarmiðum fremur en varðveislukröfum þeirra tegunda sem umhverfissinnar halda fram. Nítján lönd fylgja því, setja kvóta en geta ekki framfylgt þeim. Í dag eru sum ríki eins og Noregur og Japan að reyna að sniðganga greiðslustöðvun gegn hvalveiðum í atvinnuskyni undir formerkjum vísindalegra rannsókna og rannsókna

þegar í raun og veru er um dulbúnan hvalveiðar í atvinnuskyni að ræða. Baráttunni fyrir lifun hvalveiða er langt frá því lokið. 17. október 2006, tilkynnti Ísland að þeir hygðust hefja hvalveiðar í atvinnuskyni á ný og nokkrum dögum síðar var fyrsti hvalinn dreppinn og slátrað. Allt þarf að byrja upp á nýtt.

Hvalir eru fyrir okkur tákn hins villta heims. Samt eru hvalveiðar, höfrungar, sporðrekar, hvirfur, hvalir hvalar, sæði og hvalir "siðmenntaðar" verur sem kunna söng og tónlist og eiga samskipti sín á milli á tungumáli sem er þróað, svo ekki sé sagt háþróað.

Og samt höfum við meiri tilhneigingu til að íhuga tilvist greindra verna á öðrum plánetum og vetrarbrautum en á okkar eigin plánetu. Hversu margir vísindaskáldsagnahöfundar hafa búið til sögur af samhliða heimum og vetrarbrautarmenningum án þess að gera sér nokkurn tíma grein fyrir því að slík atburðarás var að gerast á jörðinni núna?

"Kannski ættum við nú að stofna nýjan flokk dýra, algjörlega aðskildan frá manninum, en með tilliti til greindar, félagslegrar skipulags og meðvitundar sem er sambærileg við mannsins. Ef við hefðum nægilega auðmýkt til að samþykkja þennan möguleika, þá myndum við kannski komast að því að við erum á leiðinni á nýtt tímabil til að skilja lífið. (Horace Dobbs, 1977)

Hvalfuglar eru til staðar í öllum þjóðsögum mismunandi menningarheima. Fyrir inúíta tákna karlkynið kynferðislega hreinleika og konuna, föstur- og verndandi móður. Hjá fornum Grikkjum segir goðsögnin að hvalveiðar hafi verið boðberar í beinum tengslum við guðina og persónugerða dyggð, ást manna og lífsgleði. Plinius eldri, rómverskur fræðimaður, skrifar þetta samband manna og höfrunga undir merki vináttu og trúfesti. Pólýnesísku þjóðirnar virða líka höfrungana vegna þess að það voru þeir sem leiðbeindu þeim yfir víðáttum Kyrrahafsins til frjósömu eyjanna og björguðu maorístýrimönnum frá því að drukna í hringrás með því að bera þá á bakinu til 'við strönd Nýja Sjálands. Á sama hátt meðal indíána í

Kanada og meðal Inka í Perú er lögð áhersla á styrk og hugrekki orka eða sporðdrekans í nokkrum goðafræði. Sagan í Nootka, indíá-nar í Bresku Kólumbíu, segir að hvítur úlfur, búinn yfirnáttúrulegum krafti, hafi orðið að orka. Frá þeim degi hafa hvalir fundist hvítir og hreyfast í pakkningum eins og úlfar. Í íslamskri hefð er hvalurinn veran sem styður jörðina sem svífur um vötnin og sköpun heimsins byggist á. Þegar það hreyfist valda hreyfingar þess jarðskjálftum. (Whales and Dolphins, útgáfur Elsa, 1998)

Bibliography.

BÉLANGER René (Mgr), The Basques in the St. Lawrence Estuary, University of Quebec Press, Montreal, 1971.

CAZEILS Nelson, Ten centuries of whaling, Éditions Ouest-France, Rennes, 2000

DOBBS Horace, Follow a Wild Dolphin, Souvenir Press Editions, London, 1977

FRENETTE Pierre, History of the Côte-Nord, Les Presses de l'Université Laval, Quebec, 1996

ITABASHI Morikuni, Whale Meat as Food, Brief Perspective, Japan Whaling Association Edition, Tokyo, 1986

MCHUGH, JL, The Whale Problem, The Role and History of the International Whaling Commission, William E. Schevill Publishing, Harvard University Press, Cambridge, 1974

PROULX Jean-Pierre, Whaling in the North Atlantic, Parks-Canada Publishing, Ottawa, 1986

SANDERSON Yvan T, Follow the Whale, Cassel Publishing, London, 1958

WILLIAMS Heathcote, Des baleines, Éditions Aubier, Paris 1988

* All photos are by the author © Claude Paquet

Illustration Azorean flag and coat of arms of the Azores archipelago page 1: © Pascal Gross Illustration page 5: © Diana Mac Intyre - Elsa Éditions

Illustration on page 6: Musée de la civilisation de Québec - Elsa Éditions

Illustration on page 9: Japan Whaling Association
Illustration page 11: unknown - Elsa Éditions

